

אוגדן בטיחות תנועת הצופים

גרסה רביעית : אוגוסט 2026, תשפ"ו

כתיבה ועריכה של הגרסה הנוכחית : איל נוסובסקי, עמית פלדמן ואסף סימן טוב
כתיבה ועריכה של הגרסה הראשונה : איתי שפירא ונמרוד דותן
כתיבה ועריכה של הגרסה השנייה (טיולים) : אבישי (כושה) סילברמן ודודו מגל
כתיבה ועריכה של הגרסה השלישית : הילה כהן
מנהל מחלקת בטיחות : איל נוסובסקי | עריכה לשונית והגהות : עמית פלדמן

הנחיות ודגשים

1. אוגדן בטיחות זה מאגד את הנחיות הבטיחות של תנועת הצופים במסגרות הפעילות השונות.
2. אוגדן זה לא מחליף את ההנחיות הקיימות בחוזר המנכ"ל של משרד החינוך ואת חוקי מדינת ישראל, ולא פוטר מהפעלת השכל הישר ומנקיטת אמצעי זהירות מתבקשים – גם אם לא מופיעים מפורשות באוגדן.
3. אוגדן זה הוא כלי עזר חובה לכל העובדים/ות והחברים/ות בתנועה.
4. ההנחיות באוגדן זה מחייבות את כל בעלי/ות התפקידים בתנועה.
5. אוגדן זה מהווה תוספת לחוזר מנכ"ל.
6. אם קיימות הנחיות סותרות בין אוגדן זה לחוזר מנכ"ל, יש לפעול לפי ההנחיה המחמירה מבין השתיים.
7. כל הנחיה חדשה ועדכון הנחיה קיימת יופצו למסגרות ויפורסמו באתר מחלקת בטיחות.
8. חשוב לזכור: הקפדה על כללי בטיחות מצילה חיים. לעומת זאת, עצימת עיניים או אימוץ שיטת ה"סמוך" או ה"יהיה בסדר" עלולים להוליד תוצאות בלתי רצויות בעליל. עוד חשוב לזכור: תנועת הצופים היא תנועה חינוכית ערכית, ולכן בכל הפעילות הצופית יש לפעול בהתאם לערכים אלה.

דבר המזכ"ל

חברות וחברים יקרים/ות,

תנועת הצופים פועלת מדי יום מתוך אמונה עמוקה בכוחם של ילדים/ות, בניה/ות נוער ובוגרים/ות לקחת אחריות, להוביל, להתנסות, לבחור ולעצב מציאות טובה יותר. הפעילות הצופית מזמנת חוויות משמעותיות של עצמאות, חברות, מנהיגות, שייכות, יציאה אל הטבע, התמודדות ואתגר. דווקא משום כך, האחריות שלנו לבטיחותם/ן ולשלומם/ן של החניכים/ות, המדריכים/ות, השכבות הבוגרות, המתנדבים/ות והעובדים/ות היא אחריות ראשונה במעלה.

בטיחות, בעיניי, היא לפני הכול ביטוי של מקצועיות. המקצועיות הנדרשת מכל בעלת ובעל תפקיד בתנועה אינה מסתכמת בכוונות טובות או בניסיון מהשטח. היא מחייבת בקיאות בנהלים, הבנה של האחריות הכרוכה בתפקיד, יכולת לזהות סיכונים מראש, ובעיקר הקפדה בלתי מתפשרת על כך שהנהלים מיושמים בפועל – בכל פעילות, בכל טיול, בכל מפעל ובכל שבת.

אוגדן הבטיחות התנועתי נועד להיות כלי עבודה ברור, מקצועי ונגיש לכל מי שלוקח/ת חלק בתכנון ובהובלה של פעילות בתנועה. מטרתו אינה רק להגדיר כללים ונהלים, אלא לעצב תרבות ארגונית וחינוכית שבה בטיחות היא דרך חשיבה, שיח מקדים, הקפדה בשטח, למידה מתמשכת ולקחת אחריות אישית ומשותפת.

הקפדה על בטיחות אינה עומדת בסתירה לרוח הצופית. היא תנאי לקיומה. היא זו שמאפשרת לנו להמשיך להעז, לפעול, לטייל, לבנות, להדריך ולחנך מתוך ביטחון, מקצועיות ואמון. היא מאפשרת להורים להפקיד בידינו את היקר להם/ן מכול, ולנו לעמוד באחריות הגדולה שניתנה לנו.

האוגדן המעודכן שלפניכם מבטא את הידע, הניסיון והלמידה שנצברו בתנועה לאורך השנים, לצד התאמות נדרשות למציאות המשתנה. אני מבקש מכל בעלות ובעלי התפקידים בתנועה – במטה, בהנהגות ובשבטים – להכיר את ההנחיות, להטמיע אותן, לפעול לפיהן, ולוודא בכל שלב שהן מיושמות ללא פשרות. זוהי אינה משימה טכנית בלבד, אלא חלק בלתי נפרד מהשליחות החינוכית ומהאמון שניתן בנו.

בטיחות היא לא אחריות של אדם אחד או של תפקיד אחד. היא אחריות של כולנו. בתרבות שבה כל אחד ואחת שואלים/ות, בודקים/ות, מתריעים/ות, לומדים/ות ומקפידים/ות, אנחנו מחזקים/ות את התנועה, את החניכים/ות ואת האמון שניתן בנו.

אני מודה לכל העוסקים/ות במלאכת העדכון, הכתיבה, הבקרה וההטמעה של אוגדן חשוב זה. המשימה שלנו היא להמשיך לקיים פעילות צופית משמעותית, ערכית, מאתגרת ובטוחה, בכל מקום, בכל זמן ולכל חניך וחניכה.

בברכת חזק ואמץ,

אלעד סנדרוביץ

מזכ"ל תנועת הצופים

עמוד 3 מתוך 3

